

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**TRACTATVS|| DE CON-||FESSIONIBVS MA=||LEFICORVM ET
SAGA-||RVM SECVNDÒ RECOGNI||tus, & auctior redditus.||
An, & quanta fides ijs adhibenda sit?||**

Binsfeld, Peter

Avgvstae Trevirorum

VD16 B 5530

Qvaestio. III. An Cometæ sint signa bellorum, infirmitatum, calamitatum
aut mortis principum, &c.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41113

foli sapientes, qui ratione huiusmodi inclinationes moderentur. Et ea de causa, Astrologi in multis vera prænunciant coniectura quadã, & præcipuè in communibus euentibus, qui dependent ex multitudine. Vnum tamen hîc annotare licet de calendariorum nostrorum scriptoribus, quorum cognitio est ex Astrologia, quod quidam tam multas faciunt prognosticationes de rebus futuris, vt moraliter loquendo, necesse sit aliquod verum incidere. Nam qui multa dicit, non semper mentitur. Multorum autem ex vulgo tanta est credulitas, vt Astrologo siue mathematico sæpè falsa prænuncianti, si in vno veritatem conijciat, fidem adhibeant certam. Melius autem mihi placent calendaria Italiæ, ex quibus aliqua vidi, quæ solum tempus, & lunæ solisq; mutationes cum Eclipsibus indicabant.

QVAESTIO. III.

An Cometæ sint signa bellorum, infirmitatum, calamitatum, aut mortis principum, &c.

Antequam quæstio resoluator, quædam sunt præmittenda ex Philosophia.

COMETA generatur ex vapore sicco, calido, terrestri, crasso, cuius partes adinuicem bene cohærent. Causa eius efficiens est duplex.

*Duplex est
caussa effi-
ciens.*

duplex. Remota, & Proxima. Remota Cometae causa efficiens est sol, qui radijs suis calefaciens terram, eleuat ex ea prædictum vaporem. Proxima autem causa efficiens est, suprema regio aëris, quoad altissimam eius partem sphaeræ ignis contiguam. Nam vapor paulatim ascendens, cum peruenerit ad supremam illam partem æstuantem & calidissimam, propter vicinitatem ignis, dilatatur.

Apparet autem potissimum in triplicifigura, Comæ, Barbæ, & Caudæ. Hinc dicitur stella comata, quia in circuitu & secundum omnes partes emittit radios velut crines argenteos, & est quasi coma capitis, quæ ex omni parte pendet à capite. Eandem ob causam à quibusdam stella crinita appellatur. Dicitur stella barbata, quando non secundum omnes partes in circuitu, nec secundum plures, sed tantum secundum vnam partem emittit radios ad instar barbæ, quæ tantum ab anteriori parte fluit, scilicet à facie. Nominatur stella caudata, quando nec in circuitu, nec secundum omnes partes, sed tantum ex vna emittit radios oblongos, ad modum caudæ, & in hac figura frequenter apparet. Prouenit autem hæc diuersitas figurarum in cometis, ex diuersitate densitatis & raritatis, & diffusionis ipsius vaporis sicci, calidi, terrestris. Nam quando inflammatur in suprema parte supremæ regionis aëris, aliquando attenuatur secundum omnes

nes

nes extremitates in circuitu, in medio autem remanet densus: & tunc emittit radios in circuitu, fitq; comata stella. Aliquando est adeo crassus & densus, quod solum in aliquas partes extremas, in quibus est minor densitas, attenuatur & diffunditur, & tunc secundum aliquas partes emittit radios, in quibus est minor densitas, & apparet vt stella habens barbam. Aliquando est adeo densus, quod vix secundum vnam partem minus densam potest ex calore ignis subtiliari & diffundi: & tunc ex tali parte tantum emittit radios, per modum caudæ.

Quantum ad colorem cometæ, aut est albus vt argentum, aut rubeus, vt ferrum ignitum, non tamen bene inflammatum: vel niger vt carbo extinctus. Ratio huius varietatis est, quia vapor ille diuersis modis potest variari. Aliquando est ita temperatæ densitatis, quod ex calore spheræ ignis potest subtiliari secundum omnes extremitates suas, & inflammari, & tunc ex flammæ & sua subtilitate apparet, vt stella alba. Aliquando est adeo densus, quod non potest bene inflammari, licet igniatur: & tunc apparet vt stella rubea, & tanquam lignum densum, ignitum, rotundum, à quo non exit flamma clara, sed rubea. Aliquando est adeo condensatus ex sua viscositate, quod nec ignitur, nec inflammatur, sed extinguit ignem sibi propinquum ex crassitia suæ materiæ; sicut
quan-

quando in ignem proijcitur pomum viride, quod ex sua frigiditate & humiditate indigetta extinguit carbones sibi propinquos, & tunc talis vapor in suprema aëris regione non apparet, vt stella, sed vt carbo niger magnus. Quandoque autem vapor ascendens est adeo rarus & subtilis, quod dum appropinquat spheræ ignis, citissimè consumitur ex calore ignis, sicut stipula, & leuis palea, quando in ignem proijciuntur magnum: & tum ex tali vapore non generatur aliquid apparens. Quando autem per aliquot dies pro dispositione materiæ cometa apparuit, resoluitur & conuertitur in ignem, vel aërem. De his Aristotel. lib. 1. Meteorologicorum. Albertus lib. 1. Meteor. tract. 3. cap. 5. Chrysof. Iauellus in Epitome in lib. Meteorolog. lib. 2. tract. 2. cap. 2. & alij alibi.

Cometa aut procedit ex causa naturali aut supernaturali. Tandem vt ad propositum reuertamur, & intelligatur quomodo liceat ex cometa apparitione prognosticari, aduertendum est quod cometa aut potest habere ortum ex causis naturalibus modo dicto, aut ex miraculo Dei dispositione.

Que sint significatio nes cometarum. Quando ex naturalibus principijs cometa oritur, in primis potest significare tamem futuram. Quia gignitur ex multo vapore sicco, calido, terrestri, eleuato ex intensa & diurna calefactione Solis: & sic terra multo tempore remanet exiccata, ob defectum pluuiarum, & aduritur, ita vt semina & alia vegetabilia non possint

possint fructificare: & sic sequitur rerum necessariorum penuria, quam fames comitatur. Cometa etiam denotat pestem instare: Nam vapor siccus crassus, calidus, terrestris, qui est materia cometæ, inficit aërem ut venenum: aërem autem infectum homines attrahunt per respirationem, qui attractus inficit corpus, sequiturque pestis ex corruptione aeris. Præterea signat etiam prælia. Quia tempore cometæ est excessiva caliditas in aere diffusa, quæ inflammat spiritus in humano corpore existentes, ac reddit cholericos. Ex cholera autem excitantur homines ad iram, ex ira ad vindictam, ex vindicta ad prælia. Et quoniam ad prælia plerumque sequuntur mutationes dominiorum, sectarum & legum: solet dici, quod Cometa hæc omnia significat. Postremo, Cometa etiam significat mortem Regum & Magnatum tam naturalem quam violentam: naturalem quidem, quia tempore cometæ, ut dictum est, in aere excessiva caliditas diffunditur: deinde aer in excessu calefactus alterat corpora, præcipue delicatè viventium, ut sunt principes & Magnates; disponitque ad ægritudines peracutas, quæ ut plurimum mortem inferunt. Violentam etiam denotat, quia tempore cometæ bella, secundum dicta, oriuntur, in quibus principes & magnanimi pro suo honore se exponunt, ac sic frequenter pugnando succumbunt.

Cum

Cùm autem Cometa ex speciali Dei dispositione apparet, semper significat aliquam calamitatem imminentem, aut mortem Regum vel principum. Et in hac significatione Theologi loquuntur de Cometa. Cùm enim sic naturalem nõ habeat productionem, nec sit stella in firmamento posita; eius quoque significatio non est naturalis. De his cometis & signis loquitur Damascus. lib. 2. de fide Orthod. cap. 7. Adgignuntur autem, ait, & frequenter cometæ & signa quædam interituum Regum, qui quidem non sunt ex eis astris, quæ ab rerum initio facta sunt, sed diuina iussione oportuno tempore constituuntur, & rursus dissoluuntur. Quandoquidem princeps est persona communis, ex cuius morte frequenter solet oriri perturbatio totius regni, de cuius custodia angeli solliciti sunt, iussu diuino angeli faciunt tales apparitiones in aëre, quandoque ad significandum mortem principum, qui præsunt populo: & tunc utile est recurrere ad Deum per pœnitentiam, orationem, & alia opera pia. S. Bonauent. in 2. d. 14. q. vlt. Ex varijs Scripturis placet aliqua adferre exẽpla. 2. Machab. cap. 5. Cùm Antiochus secundam profectiõnem in Aegyptum pararet, contigit per vniuersam Ierosolymorum ciuitatẽ videri quadraginta diebus per aëra equites discurrentes, auratas stolas habentes, & hastas quasi cohortes armatas, & cursu equorum per ordinem dige

digestos, & congressiones fieri cominus, & scutorum motus, & galeatorum multitudinem gladijs districtis, &c. Quapropter omnes rogabant in bonum monstra conuerti. 4. Reg. cap. 7. In castris Syriae Dominus fecit apparere sonitum tumultumq; curruum & equorum, & exercitus maximi, quibus auditis aduersarij obsidionem soluerunt, fugeruntq;. Iosephus li. 7. de bello Iudaico, de stellis & cometa precedentibus deuastatione Hierosolymorum, per Titum & Vespasianum, loquitur in hec verba: Infelicem plebem teterrimi quidam homines & deceptores, falsa vaticinantes suadebant, vt euidentibus signis & indicijs iracundiae, & indignationis diuinae non crederent, quibus aperte futurum & vrbs & gentis praesagebatur excidium, sed velut afflati & amentes, & qui neq; oculos, neq; animas in se haberent, spernebant omnia, quae caelitus minabantur. Etenim stella praefulgens, gladio per omnia similis, imminere de super vrbi; & cometes praeterea exitiis flammis ardere visa est per totum annum. Sed & ante excidij & belli tempus, cum populi ad festum conuenirent, octauo die mensis Xantici (qui est Aprilis) tempore noctis hora nona tatus luminis fulgor aram templumq; circum dedit, vt putarent omnes diem clarissimum factum, & permansit spacio horae mediae. Quod imperitis quidem & ignaris prosperum videbatur, sed legisperitos &

Gg

pro-

probos quosq; non latuit exitiale portentum.
 Et post pauca. Sed & transacto die festo
 post aliquot dies, prima & vicesima die men-
 sis Arthemisu (qui apud nos vocatur Maius)
 prodigiosus apparuit visus, & fidem penè
 excedens, quod verè falsum putaretur, nisi
 oculorum fidem confirmasset malorum con-
 secuta pernicies. Etenim prope solis occatum
 visi sunt currus & quadrigæ in omni regione
 per aërem, & armatorum cohortes misceri nu-
 bibus, & vrbes circumdari agminibus impro-
 uis. S. Gregor. hom. 1. super Euangel. in illud
 Luc. 21. Et sunt signa in sole: narrat, quod ante
 effusum sanguinem Christianorum tempore
 Gotthorum, vel Longobardorum, in Italia
 visæ sint acies igneæ in aëre, priusquam Italia
 gentili gladio ferienda traderetur, & has acies
 ipsemet S. Gregorius vidit, vt attestatur. In vi-
 ta S. Thomæ Aquinatis legitur, cometa per tri-
 duum ante ipsius mortem super monasterio
 fossæ nouæ, vbi infirmabatur, stetisse, & eo
 mortuo non amplius apparuit. S. Antonin. 2.
 part. tit. 12. c. 10. §. 1. tradit An. Dom. 1400. appa-
 ruisse Cometam per longum tempus, habentem
 comas nigras, & signasse mortem magni
 ducis Mediolan. qui tunc mortuus est. Et in
 principio regiminis Eugenij III. eodem An-
 tonin. referente, apparuit cometa cum crinibus
 quasi argenteis, & deinde secuta sunt multa
 mala bellorum & mutationes.

Dicunt

Dicunt autem Cometam semper radios suos ad illam partem dirigere, ad quam minatur calamitatem, aut malum imminens. Quare secundum dicta tunc tempus est redeundi ad sanam mentem, & recurrendum est ad Deum, ut amoveat mala imminencia.

QVAESTIO IV.

Quid de Physiognomia membrorum corporis humani sentiendum, an liceat ex hac diuinare de moribus, & vita?

DIFFICULTATEM facit, quod quidam Iurisperiti Physiognomiam referunt ad indicia: & dicunt, quod sicut bona prodest, ita mala nocet reo, quia mala facit quem præsumi procliuem ad scelera. Bald. in L. 2. C. Quorum appellationes non recipiuntur. nu. 5. Hippolit. de Marsilio in practica Criminali §. Expedi. num. 53 & Paris de puteo ab eo citatus, in tractat. Syndic. charta 108. Iosephus Mascard. de Probationib. volum. 2. conclus. 83. num. 27. Et Gregorius Nazianzenus Athenis Iulianum conspiciens, antequam imperio potiretur, ex ipsius Physiognomia de moribus iudiciū tulit exclamando: Deus bone quātum malum Romanum fouet imperium? quod postquā ad imperium peruenit, cognitū est, ut videre licet ex ipso D. Greg. in oratione